

Årsmøtehelg Troms historielag

1-3. april 2022

Årsmøtedelegatene Troms historielag. Fra venstre 1.rad: Ingebjørg Hage, Balsfjord, Frode Bygdnes, Harstad, Oddrun Thomassen Flovik, Lenvik, Berit Nikolaisen, Dyrøy, Marianne Veland, Harstad, Torill Anita Andreassen, Karlsøy og Helgøy. 2.rad: Frank Nygård, Målselv, Elin Myhre, Sørreisa, Vigdis Sæbbe, Dyrøy, Liv Ellen Friis, Karlsøy og Helgøy, Marit Sirevåg, Karlsøy og Helgøy, Vivian Jakobsen, Sørreisa. 3.rad: Jarle Bakke, Målselv, Terje Karlsen, Dyrøy, Dag Martinsen, Sørreisa Oddvar Skogli, Balsfjord og Nina Johanne Nupuk Johansen, Kvæfjord.

Årsmøtet ble holdt på HavogFjell på Ringvassøya på søndag 3.april. For å være klar til utfart på lørdagsmorgenen, kom de fleste allerede på fredagskveld. Den kvelden ble brukt til sosialt samvær og presentasjon av lagene. Rapportene gir de lokale historielagene stor inspirasjon og ideer til egen aktivitet.

Årets utflukt gikk til Reinøya. Navnet Reinøy kommer av ordet Rein eller Reina; «øya med fjellkantene». Vi har det samme navnet i renne i betydninga kant. Selv om det fins dyregraver for fangst av villrein på øya og at øya i dag blir brukt til sommerbeite for rein, har ikke øya navn etter reinen.

Det ble fergetur over fra kommunesenteret Hansnes med bilferga Helgøy. Det var så vidt bussen kom seg på land siden fjæra var stor. På den turen var vi godt over 20. Håvard Dahl Bratrein var vår guide på busstur rundt hele øya. Han har skrevet bygdeboka for Karlsøy og Helgøy. Her hadde vertslaget Karlsøy og Helgøy historielag fått en glimrende guid som virkelig kan mye historie og som i tillegg er fra øya. Håvard er også forfatteren av boka: «Høvding, jarl, konge»,

med undertittel «Nord-Norges politiske historie i vikingtid. Ei annerledes fortelling.» Her lanseres ideen om at Norge ble samlet nordfra. Saga-sporene i hele Karlsøy kommune fikk vi grundig orientering om. Men historikeren Bratrein kunne også fortelle om den nære historia og hvem som bodde hvor på øya.

Gården Bratrein hvor Håvard Dahl Bratrein kommer fra.

Vi hadde nydelig vær på turen. Nord på øya kunne vi se over til Karlsøy.

I det fine været kunne vi og se over til naboøyene og fjellene i Nord-Troms. Det gjorde det lettere for oss fremmedfolk å orientere oss. Mange av husene ble brukt som feriehus. Men sporene står der etter fiskarbonden.

På sørspissen av øya var vi innom krambua Amauerstua på Finnkroken. Denne del av øya tilhørte Tromsø kommune frem til 2008. Det var handelsmann Berger som etablerte seg her sør på Reinøya og fikk bygd hovedhuset i 1802. Krambua gikk godt helt til motoren kom, og det ble enklere for fiskerne å dra til Tromsø og handle. Nå har krambua fått nytt liv med den nye eieren som guider turister rundt i bua. Her kan en se gammel kystkultur. Redskapene står som de gjorde for over 100 år siden. Vi fikk og orientering om hvordan folk klarte seg med mange små ressurser opp gjennom tida her på øya. I Finnkroken er det gjort en rekke arkeologiske funn fra eldre steinalder. [Heldagstur til handelsstedet Finnkroken \(visittromso.no\)](http://www.visittromso.no)

Så bar det opp til Finnkroken kapell. Det var reist først som ungdomshus, men ble i 1918 innviet som kapell. Her fikk vi orientering om kapellet og bosettinga i Finnkroken i dag. Gravplassen var ute på ei øy. Dermed ble det også beretta om episoder med å bringe kista ut til Risøya og strømmen i sundet. Det er tre øyer utafor Finnkroken. En av dem, Holmen, ble i gamle dager brukt til avretting. Historien til kapellet kan en finne her: <https://www.karlsøy.kommune.no/finnkroken-kapell.413627.no.html>

Så gikk turen til bygdemuseet som var bygdas gamle skole. Det var en internatskole der noen elever, lærere og bestyrer bodde. Lærerboligen var gjort om til galleri for bildene til Einar Berger (1890 – 1961). Skolen hadde to klasserom som nå ble brukt til vevstue og museum.

Det arbeides med ei utstilling om bygdas jordmor og hennes arbeid. Håvard Dahl Bratrein blei spurt om han var blitt tatt imot av henne. Ja svarte han, men hun kom for seint. For på den tida måtte de ro og hente jordmora.

Troms historielag og delegatene var svært begeistret for omvisninga som Karlsøy og Helgøy historielag hadde fått i stand. På vegne av regionlaget overleverte Dag Martinsen blomster til leder av lokallaget, Torill Anita Andreassen.

Referent og foto: Frode Bygdnes, Troms historielag.